TEST DE ADMITERE PENTRU CENTRUL JUDEȚEAN DE EXCELENȚĂ TIMIȘ
AN ȘCOLAR 2026-2027
CLASA a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de două ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dă textul:

„A fost odată ca niciodată etc. Era odată un împărat puternic și mare și avea pe lângă palaturile sale o grădină frumoasă, bogată de flori și meșteșugită nevoie mare! Așa grădină nu se mai văzuse până atunci, p-acolo. În fundul grădinii avea și un măr care făcea mere de aur și, de când îl avea, nu putuse să mănânce din pom mere coapte, căci, după ce le vedea înflorind, crescând și pârguindu-se, venea oarecine noaptea și le fura, tocmai când erau să se coacă. Toți paznicii din toată împărăția și cei mai aleși ostași, pe care îi pusese împăratul ca să pândească, n-au putut să prinză pe hoți.

În cele din urmă, veni fiul cel mai mare al împăratului și-i zise că vrea să păzească mărul. După o noapte de pândă, se întoarse trist la tatăl său și-i spuse cum priveghease până la miezul nopții, cum somnul îl copleșise și căzuse ca un mort, fără să se poată deștepta decât tocmai când soarele era ridicat, iar atunci văzuse că merele lipsesc. După încă un an, încercă și fiul mijlociu, dar păți ca și fratele său cel mare.

Fiul cel mai mic, Prâslea, veni cu rugăciune către tatăl său și zise:

— Tată, atâția ani l-ai ținut, ai suferit atâtea necazuri după urma acestui pom, mai lasă-l, rogu-te, și anul acesta, să-mi încerc și eu norocul.

— Fugi d-aici, nesocotitule, zise împăratul. Frații tăi cei mari, atâți și atâți oameni voinici și deprinși cu nevoile n-au putut face nimic, și tocmai tu, un mucos ca tine, o să izbutească? N-auzi tu ce prăpăstii spun frații tăi? Aici trebuie să fie ceva vrăji.

— Eu nu mă încumet — zise Prâslea — a prinde pe hoți, ci zic că o încercare de voi face și eu, nu poate să-ți aducă niciun rău.

Împăratul ***se înduplecă*** și mai lăsă pomul netăiat încă un an. Sosi primăvara: pomul înflori mai frumos și legă mai mult decât altădată. Prâslea se ducea adesea prin grădină, dădea ocol mărului și tot plănuia. În sfârșit, merele începură ***a pârgui***. Atunci fiul cel mai mic al împăratului zise:

— Tată, iată a sosit timpul; mă duc să pândesc și eu.

— Du-te, zise împăratul; dar negreșit că și tu ai să te întorci rușinat ca frații tăi cei mai mari.

— Pentru mine n-are să fie așa mare rușine, zise el; fiindcă eu nu numai că sunt mai mic, dar nici nu mă leg ca să prind pe tâlhari, ci numai o cercare să fac.

Cum veni seara, se duse, își luă cărțile de citit, două țepușe, arcul și tolba cu săgețile. Își alese un loc de pândă într-un colț pe lângă pom, bătu țepușele în pământ și se puse între ele, așa cum să-i vină unul dinainte și altul la spate ca, dacă îi va veni somnul și ar moțăi, să se lovească cu barba în cel de dinaintea lui și dacă ar da capul pe spate, să se lovească cu ceafa în cel de dinapoi.

Astfel ***pândi*** până când, într-una din nopți, cam după miezul nopții, simți că-l atinge încetișor boarea zorilor; o piroteală moleșitoare se așează de ochii lui, dar loviturile ce suferi vrând să moțăie îl deșteptară și rămase priveghind până când, pe la revărsat de zori, un ușor fâșâit se auzi prin grădină.

Atunci, cu ochii țintă la pom, luă arcul și sta gata; fâșâitul se auzi mai tare și un oarecine se apropie de pom și se apucă de ramurile lui; atunci el dete o săgeată, dete două și, când dete cu a treia, un geamăt ieși de lângă pom și apoi o tăcere de moarte se făcu; iar el, cum se lumină puțin, culese câteva mere din pom, le puse pe o tipsie de aur și le duse la tatăl său.

Niciodată n-a simțit împăratul o mai mare bucurie decât când a văzut la masa sa merele de aur din care nu gustase niciodată.

— Acum — zise Prâslea — să căutăm și pe hoț.

Dar împăratul, mulțumit că pipăise merele cele aurite, nu mai voia să știe de hoți. Fiul său, însă, nu se lăsă cu una cu două, ci, arătând împăratului dâra de sânge ce lăsase pe pământ rana ce făcuse hoțului, îi spuse că se duce să-l caute și să-l aducă împăratului chiar din gură de șarpe. Și chiar de a doua zi, vorbi cu frații lui ca să meargă împreună pe urma hoțului și să-l prindă."

(*Prâslea cel voinic şi merele de aur,* basm cules de Petre Ispirescu)

SUBIECTUL I – 30 de puncte

1. Formulează ideea principală a fragmentului din chenar. (6 puncte)
2. Precizează ce soluție găsește Prâslea pentru a nu adormi în timpul pândei. (4 puncte)
3. Menționează două deosebiri între felul în care se pregătește Prâslea și felul în care procedează frații săi. (4 puncte)
4. Transcrie o secvență care arată bucuria împăratului atunci când primește merele de aur. (4 puncte)
5. Explică, în 1–3 enunțuri, sensul expresiei „nu se lăsă cu una, cu două", așa cum este folosită în fragment. (6 puncte)
6. Scrie 30–50 de cuvinte despre modul în care istețimea îl ajută pe Prâslea să-și îndeplinească sarcina. (6 puncte)

SUBIECTUL al II-lea – 30 de puncte

1. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru: *a (se) pârgui, a pândi, se înduplecă*. (6 puncte)

2. Alcătuiește un enunț în care cuvântul „colț" să aibă un alt sens decât cel din secvența „într-un colț pe lângă pom". (4 puncte)

3. Precizează partea de vorbire a fiecărui cuvânt subliniat în enunțul: „Frații tăi cei mari, atâți și atâți oameni <u>voinici</u> și deprinși cu nevoile <u>n-au putut</u> face nimic, și tocmai <u>tu</u>, un mucos ca tine, o să izbutească?. (6 puncte)

4. Alege seria în care toate cuvintele sunt despărțite corect în silabe. (2 puncte)

a. îm-preu-nă, meș-te-șu-gi-tă, li-psesc

b. îm-pre-u-nă, meș-teș-u-gi-tă, lips-esc

c. îm-pre-u-nă, meș-te-șu-gită, li-psesc

d. îm-pre-u-nă, meș-te-șu-gi-tă, lip-sesc

5. Transformă propoziția „Hoțul a fugit.” într-o propoziție dezvoltată, exclamativă. (6 puncte)

6. Rescrie enunțul corectând toate greșelile: „Împăratul ia spus lui Prâslea că merele sau copt, dar nici un paznic nu a reușit să prindă hoțul. Prâslea i-a înbărbătat și lea spus să nu se îndepărteze de drum, deasemenea le-a cerut să fie atenți.” (6 puncte)

SUBIECTUL al III-lea – 30 de puncte

Scrie un text narativ de minimum 100 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare în care ai observat că istețimea și răbdarea pot ajuta pe cineva să depășească o situație dificilă.

În compunerea ta trebuie:

- să prezinți întâmplările în ordine logică – 8 puncte;
- să precizezi două repere de timp și de spațiu – 6 puncte;
- să respecți tema și să incluzi o situație dificilă și modul în care este depășită – 4 puncte.

Notă! Compunerea nu va avea titlu.

Pentru redactare vei primi 12 puncte: unitatea compoziției – 1 punct, registrul de comunicare, stilul şi vocabularul – 2 puncte, coerența textului – 1 punct, ortografia – 2 puncte (0-1 greșeli – 2 puncte, 3 greșeli – 1 punct, mai mult de 3 greșeli – 0 puncte), punctuația – 2 puncte (0-1 greșeli – 2 puncte, 3 greșeli – 1 punct, mai mult de 3 greșeli – 0 puncte), așezarea în pagină – 1 punct, lizibilitate – 1 punct, încadrarea în limita de spațiu indicată – 2 puncte.